

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ПАРЛАМЕНТАРЕН ИНСТИТУТ

ВКУПНА ПОТРОШУВАЧКА, УВОЗ, ИЗВОЗ И ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА (ЈУЛИ 2022, ЈУНИ – АВГУСТ 2023)

-тематска анализа -

Фросина Дониновска Сусинов

Советник истражувач и аналитичар по современи политички системи

јануари, 2024 година

СОДРЖИНА

РЕЗИМЕ	2
I Енергија, јули 2022, јуни, јули и август 2023 година	3
II Цени на електричната енергија и природниот гас во првото полугодие од 2023 година.....	7
ЛИСТА НА ИЗВОРИ	8

РЕЗИМЕ

Оваа истражувачка работа ги анализира најбитните параметри поврзани со електричната енергија во Република Северна Македонија како што се: вкупен извоз и увоз на електрична енергија, вкупна потребна енергија, вкупно бруто и нето-производство, како и вкупна расположлива електрична енергија за финална потрошувачка.

Периодот на анализа се однесува на месеците јули 2022 и јуни, јули и август 2023 година.

Според податоците на Државниот завод за статистика, во првото полугодие од 2023 година, просечната цена на електричната енергија за домаќинствата во Република Северна Македонија изнесува 6.737 денари по KWh, што претставува пораст од 3.9 % во споредба со второто полугодие од 2022 година.

Просечната цена на електричната енергија без данокот на додадена вредност за крајните потрошувачи, освен домаќинствата, се движи од 6.980 до 11.744 денари по KWh по групи на потрошувачи.

ВОВЕД

Предмет на оваа истражувачка работа е анализа на најбитните параметри поврзани со електричната енергија како што се вкупна потрошувачка, вкупен извоз и увоз, вкупна потребна енергија, вкупно бруто и нето производство во Република Северна Македонија. Поради таа цел, во воведот ќе бидат објаснети главните параметри кои се опфатени со анализата.

Финална потрошувачка на електрична енергија е енергијата наменета за финалните корисници.

Бруто-производство на електрична енергија е збир од произведена електрична енергија од хидроцентрали и од термоцентрали.

Нето-увозот претставува разлика помеѓу увозот и извозот на енергентите во и од земјата.

Вкупно потребната енергија го претставува количеството енергија потрошена во државата и претставува збир од бруто-примарното производство, нето-увозот и салдото на залихи.

Бруто-домашна потрошувачка на електрична енергија = вкупно бруто-производство + увоз – извоз.

Оваа истражувачка работа е изработена **на сопствена иницијатива** согласно *Правилникот за вршење на надлежностите на Парламентарниот институт*.

I Енергија, јули 2022, јуни, јули и август 2023 година

Според податоците на Државниот завод за статистика, во јули 2023 година, вкупната потрошувачка по видови енергенти изнесува: 483 722 MWh електрична енергија, 28.789 мил. нм³ природен гас, 335 319 тони јаглен и 99 448 тони нафтени продукти. Бруто-домашното производство на електрична енергија учествува со 96.4 % во бруто-домашната потрошувачка на електрична енергија, додека 95.3% од вкупната потрошувачка на јаглен се употребени за производство на електрична енергија.

Согласно податоците од Државниот завод за статистика, во месец јули 2022 година, вкупниот **увоз** на електрична енергија изнесувал 132 858 MWh, во јуни 2023, 90 273 MWh, а во јули 2023, 138 850 MWh.

Што се однесува на **извозот** на електрична енергија, бројките се следни: јули 2022 – 40 099 MWh, јуни 2023 - 140 931 MWh, а во јули 2023 - 121 412 MWh.

Вкупната **потребна енергија** во јули 2022, изнесувала 92 759 MWh, во јуни 2023 - 50 658 MWh, а во јули 2023 - 17 438 MWh.

Вкупното **бруто-производство** на електрична енергија во јули 2022 изнесувало 433 237 MWh, јуни 2023 - 479 313 MWh, а во јули 2023 - 466 284 MWh.

Вкупното **нето-производство** на електрична енергија во јули 2022 изнесувало 400 452 MWh, јуни 2023 - 450 439 MWh, а во јули 2023 - 441 888 MWh.

Расположлива **електрична енергија за финална потрошувачка** во јули 2022 изнесувала 441 182 MWh, јуни 2023 - 355 383 MWh, а во јули - 405 372 MWh¹.

T-01: Електрична енергија, јули 2023 година

T-01: Electricity, July 2023

- претходни податоци/preliminary data -

	VII 2022	VI 2023	VII 2023	Индекси	
				Indices	
				VII 2023 ----- VII 2022	
Увоз	132 858	90 273	138 850	104.5	Imports
Извоз	40 099	140 931	121 412	302.8	Exports
Вкупно потребна енергија	92 759	- 50 658	17 438	18.8	Gross inland consumption
Вкупно бруто-производство	433 237	479 313	466 284	107.6	Total gross electricity production
Термоцентрали	271 212	239 232	173 744	64.1	Thermal power plants
Комбинирани централи и индустриски енергани	44 490	112 539	136 567	307.0	CHP plants and Autoprod. thermal power stations
Хидроцентрали	100 315	107 671	134 407	134.0	Hydro power plants
Соларни електрични централи	3 652	4 159	4 901	134.2	Solar power plants
Ветерни електрични централи	10 489	10 951	13 451	128.2	Wind power plants
Биогасни централи	3 079	4 761	3 214	104.4	Biogas plants
Вкупно нето-производство	400 452	450 439	441 888	110.3	Total net electricity production
Термоцентрали	240 322	213 601	153 180	63.7	Thermal power plants
"Комбинирани централи и индустриски енергани"	42 901	109 633	133 045	310.1	CHP plants and Autoprod. thermal power stations
Хидроцентрали	100 010	107 335	134 097	134.1	Hydro power plants
Соларни електрични централи	3 652	4 159	4 901	134.2	Solar power plants
Ветерни електрични централи	10 489	10 951	13 451	128.2	Wind power plants
Биогасни централи	3 079	4 761	3 214	104.4	Biogas plants
Потрошувачка во енергетскиот сектор	5 699	4 948	4 109	72.1	Consumption of the energy branch
Дистрибутивни загуби	46 330	39 451	49 845	107.6	Distribution losses
Расположливо за финална потрошувачка	441 182	355 383	405 372	91.9	Available for final consumption
Финална потрошувачка на електрична енергија во домаќинствата	207 246	176 984	212 450	102.5	Final electricity consumption in households

¹ Податоците се преземени од Соопштението на Државниот завод за статистика, објавено на 25 септември 2023 година во врска со податоците за сектор енергија.

T-01: Електрична енергија, август 2023 година

T-01: Electricity, August 2023

- претходни податоци/preliminary data -

MWh

	VIII 2022	VII 2023	VIII 2023	Индекси	
				Indices	
				VIII 2023	

				VIII 2022	
Увоз	106 161	138 850	131 953	124.3	Imports
Извоз	89 691	121 412	145 575	162.3	Exports
Вкупно потребна енергија	16 470	17 438	- 13 622	-82.7	Gross inland consumption
Вкупно бруто-производство	472 630	467 351	482 033	102.0	Total gross electricity production
Термоцентрали	267 935	173 744	206 605	77.1	Thermal power plants
Комбинирани централи и индустриски енергани	97 104	136 567	147 855	152.3	CHP plants and Autoprod. thermal power stations
Хидроцентрали	90 669	134 407	105 962	116.9	Hydro power plants
Соларни електрични централи	4 276	4 901	4 348	101.7	Solar power plants
Ветерни електрични централи	9 477	13 451	13 038	137.6	Wind power plants
Биогасни централи	3 169	4 281	4 226	133.4	Biogas plants
Вкупно нето-производство	438 916	442 955	455 050	103.7	Total net electricity production
Термоцентрали	237 190	153 180	183 595	77.4	Thermal power plants
Комбинирани централи и индустриски енергани	94 429	133 045	144 134	152.6	CHP plants and Autoprod. thermal power stations
Хидроцентрали	90 376	134 097	105 709	117.0	Hydro power plants
Соларни електрични централи	4 276	4 901	4 348	101.7	Solar power plants
Ветерни електрични централи	9 477	13 451	13 038	137.6	Wind power plants
Биогасни централи	3 169	4 281	4 226	133.4	Biogas plants
Потрошувачка во енергетскиот сектор	7 036	4 109	5 308	75.4	Consumption of the energy branch
Дистрибутивни загуби	41 458	49 845	47 545	114.7	Distribution losses
Расположливо за финална потрошувачка	406 892	406 439	388 574	95.5	Available for final consumption
Финална потрошувачка на електрична енергија во домаќинствата	198 496	212 450	204 234	102.9	Final electricity consumption in households

Согласно податоците на Државниот завод за статистика, во август 2023 година, вкупната потрошувачка по видови енергенти изнесува: 468 411 MWh електрична енергија, 30.415 мил. нм3 природен гас, 367 100 тони јаглен и 105 725 тони нафтени продукти.

Бруто-домашното производство на електрична енергија учествува со 100.0 % во бруто-домашната потрошувачка на електрична енергија, додека 95.9 % од вкупната потрошувачка на јаглен се употребени за производство на електрична енергија.

Во месец август 2023 година, вкупниот **увоз** на електрична енергија изнесувал 131 953 MWh. Вкупниот **извоз** на електрична енергија, во август 2023 изнесувал 145 575 MWh, додека пак **вкупната потребна енергија** -13 622 MWh. Што се однесува на вкупното **бруто-производство**, истото во август 2023 изнесувало 482 033 MWh, додека пак вкупното **нето-производство** 455 050 MWh. Распожливата енергија за финална потрошувачка изнесувала 388574 MWh.

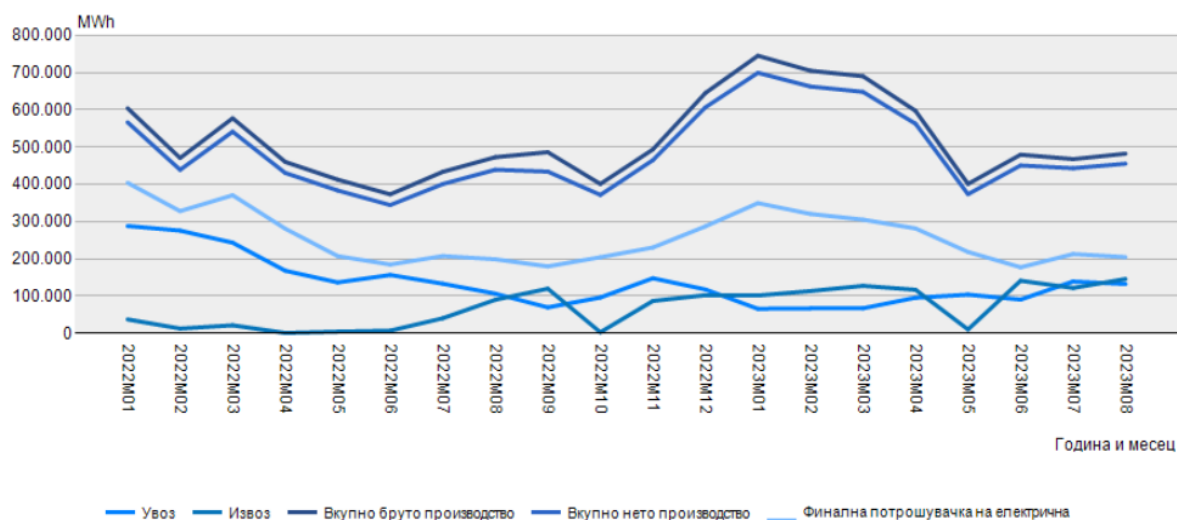
Вкупното производство на електрична енергија во месеците јули и август 2023 е следново:

Графиконот подолу дава информации за увозот, извозот, вкупното нето и бруто производство на електрична енергија како и финалната потрошувачка на електрична енергија во домаќинствата во периодот од јануари 2022 – јули 2023².

²Електрична енергија во MWh, по месеци. Државен завод за статистика. https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Energija_MesecEnergetStatistiki/125_Ene_Mk_EEemes_ml.px/chart/chartViewLine/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef (пристапено на: 16.10.2023.

Електрична енергија во MWh, по месеци

II Цени на електричната енергија и природниот гас во првото полугодие од 2023 година

Според податоците на Државниот завод за статистика, во првото полугодие од 2023 година, просечната цена на електричната енергија за домаќинствата во Република Северна Македонија изнесува 6.737 денари по KWh, што претставува пораст од 3.9 % во споредба со второто полугодие од 2022 година.

Просечната цена на електричната енергија без данокот на додадена вредност за крајните потрошувачи, освен домаќинствата, се движи од 6.980 до 11.744 денари по KWh по групи на потрошувачи.

Просечната цена на природниот гас без данокот на додадена вредност за крајните потрошувачи, освен домаќинствата, се движи од 40.357 до 57.790 денари по нм3 по групи на потрошувачи.

Просечната малопродажна цена на природниот гас за домаќинствата е 69.614 денари за нм³.³

Изработила: Фросина Дониновска Сусинов

Согласна: Фани Коровешовска Коларовска

Раководител на Парламентарен институт

Златко Атанасов

³Цени на електричната енергија и природниот гас во првото полугодие од 2023 година. Државен завод за статистика https://www.stat.gov.mk/pdf/2023/4.1.23.86_mk.pdf (пристапено на: 16.10.2023).

ЛИСТА НА ИЗВОРИ

1. Електрична енергија во MWh, по месеци
https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Energija_MesecEnergetStatistiki/125_Ene_Mk_EEmes_ml.px/table/tableViewLayout2/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef Државен завод за статистика.
Енергија, август 2023 година - претходни податоци
2. Електрична енергија по MWh, по месеци
https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Energija_MesecEnergetStatistiki/125_Ene_Mk_EEmes_ml.px/table/tableViewLayout2/
<https://www.stat.gov.mk/PrikaziSoopstenie.aspx?rbtxt=117>
3. Цени на електричната енергија и природниот гас во првото полугодие од 2023 година. Државен завод за статистика
https://www.stat.gov.mk/pdf/2023/4.1.23.86_mk.pdf (пристапено на: 16.10.2023).

Насоки за користење на истражувачките услуги на Парламентарен институт

Кој
ги користи
услугите?

Зошто?

- пратениците
- работните тела
- советите
- пратеничките групи
- генералниот секретар

за обезбедување објективни и непристрасни информации заради:

- подобро аргументирање на ставовите;
- подобро запознавање со предлог-законите и другите акти;
- кристализирање на идејата за поднесување предлог-закон;
- учество на јавни настапи, комуникација со граѓани и дипломатски посети

Како?

- со поднесување барање за истражувачки работи:
- во писмена форма (на пропишаниот образец, потпишан лично од корисникот)
- во електронска форма (преку системот на е-парламент)

Кому
му се поднесува
барањето?

на раководителот на Парламентарен институт
(за дополнителни појаснувања во однос на темата и рокот,
истражувачот и раководителите се консултираат со корисникот
при добивањето на барањето и во текот на изработката на
истражувачката работа)

Какви услуги
и препорачан
минимален рок?

минимум работни дена:

- кратка информација	3
- хронолошки преглед	5
- тематски преглед	5
- компаративен преглед	7
- опширна информација	10

Што содржат
истражувачките
работи?

истражувачките работи се од информативна
природа, политички неутрални и објективни, се
фокусираат на факти и не содржат препораки, ниту
сугерираат решенија

Што
не може да
биде
побарано?

parl.inst@sobranie.mk

070/409-544
070/352-474
070/320-349
070/320-348
071/305-384

